

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในหมู่บ้านที่มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกกับหมู่บ้านที่ไม่มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ในตำบลเคิ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วยประชากร ตัวอย่าง หน่วยตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์มีรายละเอียดดังนี้

#### 3.1 ประชากร ตัวอย่างและหน่วยตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีหรือเคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกและครัวเรือนที่ไม่เคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในช่วงเวลา 5 ปี (ปี พ.ศ. 2553 ถึง 2557) จำนวน 485 ครัวเรือน ที่ตั้งอยู่ในตำบลเคิ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1.2 ตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษานี้ จำนวน 220 ครัวเรือน ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 คำนวณจากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{485}{1 + 485(0.05)^2} = 219.21 \sim 220$$

(ยูทซ์ ไกยวรรณ, 2549, หน้า 100) กำหนดหมู่ที่ 6 (บ้านโคกเลา) และหมู่ที่ 7 (บ้านย่านแดง) เป็นตัวแทนหมู่บ้านที่ไม่เคยมีผู้ป่วย และเลือกหมู่ที่ 5 (บ้านทุ่งไคร) และหมู่ที่ 9 (บ้านควนชิง) เป็นตัวแทนหมู่บ้านที่เคยมีผู้ป่วย โดยใช้อัตราส่วนสูงสุด 2 ลำดับแรกของจำนวนผู้ป่วยต่อ 100 ครัวเรือนในหมู่บ้านนั้น มีรายละเอียดดังนี้

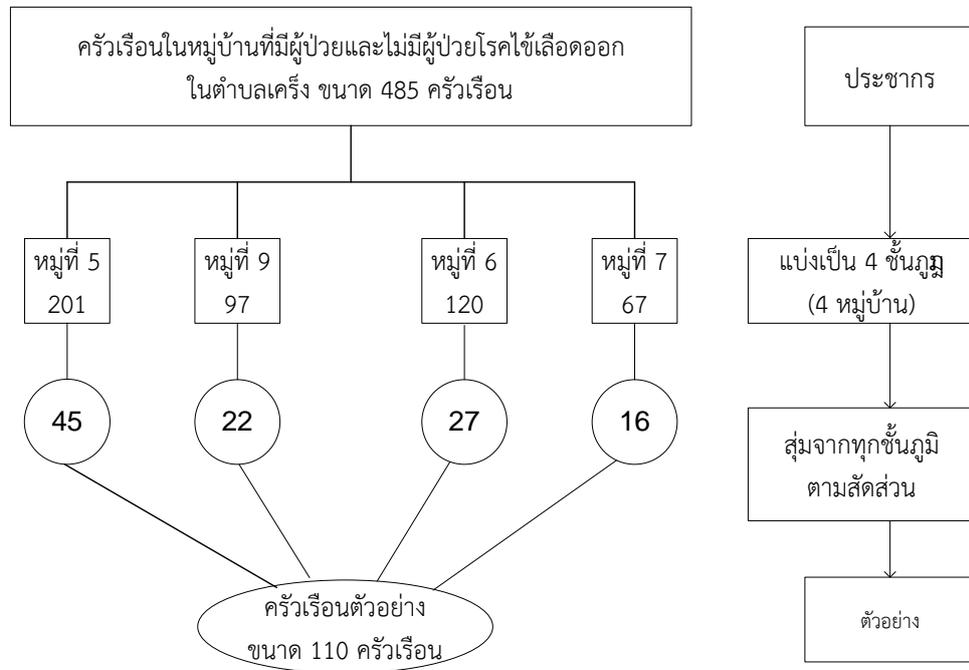
หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน	จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในช่วง 5 ปี					จำนวนผู้ป่วยต่อ 100 ครั้วเรือน
			2553	2554	2555	2556	2557	
1	บ้านควน	205	7	0	0	0	0	3.41
2	บ้านไทรหัว	215	2	0	0	0	0	0.93
3	บ้านควน	206	1	0	0	1	0	0.97
4	บ้านควน	188	6	1	0	0	0	3.72
5	บ้านทุ่งไคร	201	0	0	0	0	8	<b>3.98</b>
6	บ้านโคกเตา	120	0	0	0	0	0	0.00
7	บ้านย่าน	67	0	0	0	0	0	0.00
8	บ้านนอก	59	0	0	1	0	0	1.69
9	บ้านควนชิง	97	1	0	0	2	0	<b>4.12</b>
10	บ้านบาง	107	2	0	0	0	0	1.87
11	บ้านไสขนุน	156	5	0	0	0	0	3.21

3.1.3 ในการศึกษาปีที่ 1 (โครงการต่อเนื่อง 2 ปี) เลือกหมู่บ้านที่ทำการศึกษา 4 หมู่บ้าน จำนวน 485 ครั้วเรือน และสุ่มตัวอย่างขนาด 110 โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จาก 4 หมู่บ้าน ที่กำหนดให้หมู่บ้านเป็นชั้นภูมิ กำหนดจำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิโดยใช้สัดส่วน (proportional allocation) และใช้การสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละชั้นภูมิ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1 และภาพที่ 3.1

**ตารางที่ 3.1** จำนวนบ้าน จำนวนบ้านที่เป็นหน่วยตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านที่เคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก และหมู่บ้านที่ไม่เคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน	จำนวนบ้านที่เป็นหน่วยตัวอย่าง		
			รวม	ปีที่ 1	ปีที่ 2
หมู่บ้านที่เคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก					
5	บ้านทุ่งไคร	201	90	45	45
9	บ้านควนชิง	97	44	22	22
หมู่บ้านที่ไม่เคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก					
6	บ้านโคกเตา	120	54	27	27
7	บ้านย่านแดง	67	32	16	16
<b>รวม</b>		<b>485</b>	<b>220</b>	<b>110</b>	<b>110</b>

การเลือกตัวอย่างในปีที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้



ภาพที่ 3.1 แผนผังแสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

### 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนที่เป็นหน่วยตัวอย่าง จำนวน 100 ครัวเรือน ใช้แบบเก็บข้อมูลด้านความรู้ เจตคติ แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก ที่ปรับปรุงจากวิทยานิพนธ์ของกุหลาบ หนูนะ (2555) ซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ เจตคติ แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก เป็น 0.55, 0.74, 0.79 และ 0.77 ตามลำดับ

### 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา ที่ใช้กับตัวแปรปัจจัยและตัวแปรพฤติกรรม ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ สัดส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติเชิงอนุมาน ใช้ไคกำลังสอง (Chi-Square) ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในหมู่บ้านที่เคยมีกับไม่เคยมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก

### 3.4 การกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์

ในการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกกับการมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) ที่มีตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรหุ่นและตัวแปรทั่วไป ซึ่งมีสมการทั่วไป ดังนี้

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_3 x_3 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon$$

เมื่อ  $y$  แทนตัวแปรตาม (พฤติกรรม)

$x_1 x_2 x_3 \dots x_k$  แทนตัวแปรอิสระ (ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง)

$\varepsilon$  แทนค่าความคลาดเคลื่อน